

Avalent>Kohtuasja algatamine>Õigusabi

Õigusabi

Rumeenia

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Riiklikku õigusabi võidakse anda järgmises vormis:

- a) määratud või valitud advokaadi tasu maksmine esindamise, õigusabi andmise või vajaduse korral kaitsmise eest, et tagada õiguse või õigustatud huvi teostamine või kaitse kohtus või vältida vaidlust (edaspidi „advokaadi abi“);
- b) kohtu või õigusasutuse loal menetluse jooksul kasutatud eksperdi, tõlkija või tõlgi tasu maksmine, kui need kulud peab kandma riiklikku õigusabi taotlev isik;
- c) kohtutäituri tasu maksmine;
- d) vabastus seaduses sätestatud kohtukulude, sealhulgas täitmise etapis tasumisele kuuluvate kulude tasumisest, nende vähendamine, maksegraafiku muutmine või tasumise tähtaja pikendamine.

ELi liikmesriikide kodanikele või muudele liikmesriigi territooriumil alalist elukohta või harilikku viibimiskohta omavatele isikutele antav riiklik õigusabi võib hõlmata ka järgmist:

- a) nende dokumentide tõlkimise kulud, mille abisaaja on esitanud kohtu või õigusasutuse nõudmisel kohtuasja lahendamise eesmärgil; seotud taotlused ja esitatud või vastu võetud dokumendid on vabastatud legaliseerimisest või muust samalaadsest formaalsusest;
- b) tõlgi teenused kohtumenetluses / õigusasutuse menetluses;
- c) reisirakulud seoses õigusabi saaja või muu isiku reisimisega Rumeeniasse kohtu või õigusasutuse nõudmisel või juhul, kui seaduse kohaselt on nende isikute kohalolek kohustuslik.

Küsimusele 3 antud vastuses nimetatud tingimustele vastaval isikul on ka õigus vahendajale makstud tasu hüvitamisele, kui ta esitab tõendid, et ta osales enne kohtumenetluse algatamist vahendusmenetluses vaidluse lahendamiseks, või kui ta taotleb vahendamist pärast menetluse algatamist, kuid enne esimese istungi toimumist.

Riiklikku õigusabi võidakse anda eraldi või kumulatiivselt mis tahes eespool nimetatud vormis. Advokaadi, eksperdi, tõlkija, tõlgi või kohtutäituri mis tahes vormis eraldi või kumulatiivselt osutatava riikliku õigusabi väärtus ei tohi ületada ühe aasta jooksul summat, mis võrdub õigusabi taotluse esitamise aastaks kehtestatud riikliku minimaalse brutopalgaga 12kordse väärtusega.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 6, 7, 20 ja 44)

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Riiklik õigusabi on riigi antav abi, mille eesmärk on kindlustada õigus õiglasele kohtulikule arutamisele ja õiguskaitse võrdne kättesaadavus, et tagada teatavate õiguste või õigustatud huvide kohtulik kaitse, sealhulgas kohtuotsuste ja muude täitedokumentide täitmine.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artikkel 1)

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Riiklikku õigusabi võib taotleda iga füüsiline isik, kellel ei ole võimalik katta teatava kohtumenetluse kulusid või kohtus oma õiguse või õigustatud huvi kaitsmiseks kasutatud õigusnõustamise kulusid, ilma et see raskendaks tema või ta pereliikmete ülalpidamist.

Pereliikmeteks loetakse järgmised isikud: abikaasa, kuni 18-aastased (k.a) lapsed ja muud otsejoones alanejad sugulased, kes sõltuvad rahaliselt taotlejast, ning 18–26-aastased lapsed ja otsejoones alanejad sugulased, kui nad jätkavad õpinguid ja sõltuvad rahaliselt taotlejast. Pereliikmeks loetakse ka taotlejaga samas elukohas või alalises viibimiskohas elav või samasse leibkonda kuuluv isik, tema kuni 18-aastased (k.a) lapsed ja muud otsejoones alanejad sugulased, kes sõltuvad rahaliselt taotlejast, ning 18–26-aastased lapsed ja otsejoones alanejad sugulased, kui nad jätkavad õpinguid ja sõltuvad rahaliselt taotlejast.

Riiklikku õigusabi on õigus saada ka isikutele, kelle keskmine netosissetulek pereliikme kohta kuus oli taotluse esitamisele eelnenud kahe kuu jooksul alla 500 Rumeenia leu. Sellisel juhul tasub riikliku õigusabi summad täielikult riik. Kui keskmine netosissetulek pereliikme kohta kuus oli taotluse esitamisele eelnenud kahe kuu jooksul alla 800 Rumeenia leu, tasub riik 50% riikliku õigusabi maksumusest. Sissetuleku piirmäärasid ja riikliku õigusabi ülempiiri võidakse valitsuse otsusega muuta.

Riiklikku õigusabi võidakse anda vastavalt taotleja vajadustele ka muudel juhtudel, kui tegelikud või hinnangulised kohtukulud võivad piirata taotleja tegelikku juurdepääsu õiguskaitsele; sealhulgas võidakse seda anda taotleja alalise elukoha või hariliku viibimiskoha liikmesriigi ja Rumeenia vahelise elamiskulude erinevuse hüvitamiseks.

Sissetuleku kindlaksmääramisel võetakse arvesse korrapäraselt sissetulekut, nagu palk, toetused, tasud, elurendis, üür, kasum kutsetegevusest või füüsilisest isikust ettevõtja tegevusest jne, ning korrapäraselt makstavaid summasid, nagu üür ja elatis.

Riiklikku õigusabi antakse taotleja rahalisest olukorrast sõltumata, kui erinormidega on kaitsemeetmena ette nähtud õigus õigusabile või tasuta õigusabile, võttes arvesse konkreetseid asjaolusid, näiteks vähemuste hulka kuulumist, puuet, teatavat staatust vms. Sellisel juhul antakse riiklikku õigusabi sissetuleku kriteeriumi kohaldamata, kuid ainult sellistest konkreetsetest asjaoludest tulenevate või nendega seotud õiguste või õigustatud huvide kaitseks või tunnustamiseks, mis seaduse kohaselt õigustavad õigust õigusabile või tasuta õigusabile.

Õigus riiklikule õigusabile lõppeb, kui pool sureb või tema rahaline olukord paraneb sellisel määral, et ta suudab kohtukulusid kanda.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 4, 5, 8, 81, 9, 10, 101, 2, 21 ja 50)

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Kõnealuse valitsuse erakorralise määrusega ette nähtud riiklikku õigusabi antakse tsiviil-, kaubandus-, haldus-, tööõiguse ja sotsiaalkindlustuse asjades ning ka teistes asjades, välja arvatud kriminaalasjad.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artikkel 3)

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Õigusabiga seoses puudub kiireloomuliste asjade jaoks erimenetlus.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Kooskõlas käesoleva peatükiga esitatavad riikliku õigusabi taotlused koostatakse vastavalt taotlusvormile, mis on sätestatud erakorralise määruise lahutamatuks osaks olevas lisas (*valitsuse erakorralise määruise nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud))*) artikkel 49).

VORM

õigusabi taotlemiseks teises Euroopa Liidu liikmesriigis

Juhised

1. Enne taotlusvormi täitmist tutvuge hoolikalt juhistega.
2. Taotlust täitev isik peab esitama kogu vormil nõutava teabe.
3. Ebatäpne, ebapiisav või mittetäielik teave võib aeglustada taotluse läbivaatamist.
4. Taotluses vale või mittetäieliku teabe esitamisel on õiguslikud tagajärjed ning õigusabi taotlus võidakse jätta rahuldamata; samuti võidakse teid võtta kriminaalvastutusele.
5. Lisage tõendavad dokumendid.
6. Pange tähele, et taotlus ei mõjuta kohtumenetluse algatamise tähtaega.
7. Varustage taotlus kuupäevaga ja allkirjastage see.

A1. Taotleja isikuandmed

Perekonna- ja eesnimi

Sünniaeg- ja koht

Isikukood

Aadress (elu- või asukoht)

.....

Telefon/faks/e-post

A2. Vajaduse korral õigusesindaja (lapsevanem, eestkostja, hooldaja jne) isikuandmed, (täidetakse, kui taotlejal on õigusesindaja)

Perekonna- ja eesnimi

Sünniaeg- ja koht

Isikukood

Aadress

Telefon/Faks/E-post

A3. Vajaduse korral taotleja advokaadi isikuandmed, (täidetakse, kui taotlejal on juba advokaat)

Perekonna- ja eesnimi

Aadress

Telefon/faks/e-post

B. Kohtuvaidluse andmed, millega seoses õigusabi taotletakse

Lisage kõikide tõendavate dokumentide koopiad.

B1. Vaidluse laad (abielulahutus, töövaidlus jne)

B2. Vaidluse väärtus, kui seda saab rahas väljendada, ning vääring, milles vaidluse väärtust väljendatakse

B3. Olukorra kirjeldus, mille hüvitamiseks õigusabi taotletakse (sh pädev kohus, kohtuistung kuupäev, tõendid jne)

C. Kohtumenetluse andmed

Lisage kõikide tõendavate dokumentide koopiad.

C1. Teie praegune või tulevane staatus menetluses (hageja või kostja)

Kirjeldage uurimiseks esitatud nõude eset

.....

Vastaspoole nimi ja kontaktandmed

.....

C2. Vajaduse korral taotluse kiirkorras läbivaatamise taotlemise põhjused

C3. Loetlege kulud, mida taotlus hõlmab (neid kontrollitakse):

—
☐ a) advokaadi abi;

—
☐ b) eksperdi tasu;

—
☐ c) menetluse jooksul kasutatava tõlkija või tõlgi tasu;

—
☐ d) kohtutäituri tasu;

—
☐ e) vabastus seaduses sätestatud kohtukulude ja/või kautsjoni, sealhulgas täitmise etapis tasumisele kuuluvate kulude tasumisest, nende kulude ja kautsjoni vähendamine, maksegraafiku muutmine või tasumise tähtaja pikendamine.

C4. Kas riiklikku õigusabi taotletakse järgmisel eesmärgil:

—
☐ advokaadi abi kohtuvälises menetluses;

—
☐ advokaadi abi enne kohtumenetluse algatamist;

—
☐ advokaadi abi (konsultatsioon ja/või esindamine) käimasolevas kohtumenetluses. Sellisel juhul esitage järgmine teave:

- registreerimisnumber;

- kohtuistungite kuupäevad;

E.1. Kuusissetuleku	II. Taotleja	II. Abikaasa või	III. Ülal-	IV. Taotlejat
andmed		elukaaslane	peetavad	toetavad
			isikud	
Palk,				
hüvitised:				

kulud:									
Haridus									
Lapsehoiu									
kulud:									
Järelmaksud:									
Laenude									
tagasimaksed:									
Teistele isikutele									
seaduse kohaselt									
makstav elatis:									
Muud kulud:									
KOKKU:									

Kinnitan, et esitatud teave on õige ja täielik, ning kohustun viivitamatult teatama taotlust läbi vaatavale pädevale asutusele kõikidest muutustest minu finantsseisundis.

Koostatud

Kuupäev

Allkiri

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Riikliku õigusabi taotlus tuleb esitada kirjalikult ning taotluses tuleb täpsustada selle menetluse ese ja laad, millega seoses õigusabi taotletakse, taotleja isik, isikukood, elukoht ning taotleja ja tema pereliikmete rahaline seisund; lisada tuleb taotleja ja tema pereliikmete sissetulekut ning elatis- ja maksekohustusi tõendavad dokumendid. Samuti tuleb taotlusele lisada taotleja kirjalik kinnitus selle kohta, kas ta on viimase 12 kuu jooksul saanud riiklikku õigusabi ning mis vormis, millega seoses ja millises summas ta on seda saanud.

Kohus võib nõuda pooltelt selgitusi ja tõendeid või pädevalt asutuselt kirjalikku teavet.

Kohtuvälist abi annab iga advokaatuuri juures tegutsev õigusabi talitus taotluse alusel, mille standardvormi kinnitab õigusabi koordineerimise osakond ning milles tuleb täpsustada selle menetluse ese ja laad, millega seoses õigusabi taotletakse, taotleja isik, isikukood, elukoht ning taotleja ja tema pereliikmete rahaline seisund; taotlusele tuleb lisada taotleja ja tema pereliikmete sissetulekut ning elatis- ja maksekohustusi tõendavad dokumendid.

Samuti tuleb taotlusele lisada taotleja kirjalik kinnitus selle kohta, kas ta on viimase 12 kuu jooksul saanud riiklikku õigusabi ning mis vormis, millega seoses ja millises summas ta on seda saanud.

Taotleja peab esitama oma rahalise seisundi tõendamiseks eelkõige järgmised dokumendid:

taotleja ja tema teiste pereliikmete sissetuleku tõend;

rahvastikuregistri andmed pereliikmete kohta ja vajaduse korral laste sünditõendid;

vajaduse korral taotleja või lapse puudetõend;

kirjalik kinnitus selle kohta, et taotlejal ja tema pereliikmetel puudub lisisissetulek;

kirjalik kinnitus taotleja ja tema pereliikmete vara kohta;

kirjalik kinnitus selle kohta, et taotleja ja/või teine lapsevanem ei ole andnud lapse hooldusõigust üle või et seda ei ole antud üle teisele volitatud eraõiguslikule või riiklikule asutusele või mis tahes juriidilisele isikule;

pädeva asutuse väljastatud tõend taotleja või vajaduse korral tema pereliikmete nimel olevat maksustatavat vara käsitleva deklaratsiooni kohta;

muud dokumendid, mis on vajalikud, et teha kindlaks seadusega ette nähtud õigus õigusabile.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilajades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artikkel 14 ja seaduse nr 51/1995 (õiguselukutse korralduse ja õigusosalal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud)) artikkel 73)

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Riikliku õigusabi taotlus esitatakse pädevale kohtule, mis lahendab kohtuasja, millega seoses õigusabi taotletakse; kohtuotsuse täitmisele pööramiseks taotletava riikliku õigusabi puhul esitatakse taotlus kohtuotsuse täitmisele pööravale kohtule. Kui pädevat kohut ei ole võimalik kindlaks määrata, vaatab taotluse läbi see esimese astme kohus, kelle tööpiirkonnas asub taotleja alaline elukoht või asukoht.

Kui riiklikku õigusabi taotletakse seoses poolelioleva kohtumenetlusega, vaatab õigusabi taotluse(d) läbi kohus, kellele tehti ülesandeks põhitaotluse läbivaatamine.

Riiklikku õigusabi antakse menetluse jooksul mis tahes ajal alates kuupäevast, mil huvitatud pool esitas taotluse, ning see kehtib kogu selle menetlusetapi jooksul, mille jaoks abi taotleti. Riikliku õigusabi taotluse esitamine on lõivust vabastatud.

Kohtuliku läbivaatamise menetluseks tuleb riiklikku õigusabi taotleda uuesti. Riikliku õigusabi taotlus seoses kohtuliku läbivaatamise menetlusega esitatakse sellele kohtule, kelle otsus edasi kaevatakse, apellatsioonkaebuse esitamise tähtaja jooksul ning selle vaatab kiireloomuliselt läbi kohus, mis ei ole kohtuasja lahendanud kohus.

Riikliku õigusabi taotluse esitamise korral peatatakse apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg ainult üks kord, kui taotleja esitab tõendavad dokumendid hiljemalt kümne päeva jooksul. Apellatsioonkaebuse esitamise uus tähtaeg hakkab kulgema riikliku õigusabi taotluse või vajaduse korral läbivaatamise taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teatamise kuupäevast.

Kui riikliku õigusabi taotlus rahuldatakse, teatab kohus otsusest viivitamata taotlejale ja advokaatuurile. Advokaatuur peab nimetama 48 tunni jooksul advokaadi, kellel on õigus taotlejat apellatsioonikohtus esindada. Advokaadi nimetamise kuupäev ja advokaadi andmed teatatakse kohtule ja taotlejale hiljemalt 48 tunni jooksul. Apellatsioonkaebuse esitamise uus tähtaeg hakkab kulgema advokaadi nimetamise kuupäevast.

Kohtuvälist abi annab iga advokaatuuri juures tegutsev õigusabi talitus taotluse alusel, mille standardvormi kinnitab õigusabi koordineerimise osakond ning milles tuleb täpsustada selle menetluse ese ja laad, millega seoses õigusabi taotletakse, taotleja isik, isikukood, elukoht ning taotleja ja tema pereliikmete rahaline seisund; taotlusele tuleb lisada taotleja ja tema pereliikmete sissetulekut ning elatis- ja maksekohustusi tõendavad dokumendid.

Samuti tuleb taotlusele lisada taotleja kirjalik kinnitus selle kohta, kas ta on viimase 12 kuu jooksul saanud riiklikku õigusabi ning mis vormis, millega seoses ja millises summas ta on seda saanud.

Kohtuvälise abi taotlus esitatakse õigusabi talitusele ja see vaadatakse läbi ning otsus taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta tehakse hiljemalt 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest. Otsus toimetatakse taotlejale kätte viie tööpäeva jooksul alates otsuse tegemise kuupäevast. Kui kohtuvälise abi taotlus jäetakse rahuldamata, võib otsuse advokatuuri nõukogus vaidlustada viie päeva jooksul alates otsusest teatamisest. Advokatuuri nõukogu vaatab taotluse rahuldamata jätmise otsuse peale esitatud vastulause kiireloomuliselt läbi esimesel advokatuuri nõukogu koosolekul.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 11, 12 ja 13 ja seaduse nr 51/1995 (õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud)) artikkel 73)

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kohus teeb riikliku õigusabi taotluse kohta otsuse pooli kohtusse kutsumata; otsus tehakse põhjendatud otsusena kinnisel nõupidamisel. Huvitatud isik võib esitada riikliku õigusabi taotluse rahuldamata jätmise otsuse läbivaatamise taotluse viie päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamise kuupäevast.

Läbivaatamise taotluse vaatab kinnisel nõupidamisel läbi teine kohtukoosseis, mis teeb lõpliku otsuse.

Kui riikliku õigusabi taotlus rahuldati ja õigusabi otsustati anda advokaadi abina, saadetakse taotlus ja selle rahuldamise otsus viivitamata asjaomase kohtu tööpiirkonna advokatuuri eesistujale. Advokatuuri eesistuja või eesistuja ülesandeid täitev advokaat määrab kolme päeva jooksul õigusabi registris loetletud advokaatide hulgast advokaadi, kellele saadetakse otsus koos teatega tema määramise kohta. Advokatuuri eesistuja peab teatama määratud advokaadi nime ka riikliku õigusabi saajale. Riikliku õigusabi saaja võib taotleda konkreetse advokaadi määramist ning viimane peab andma seaduse kohaselt oma nõusoleku.

Kohtuvälise abi taotlus esitatakse advokatuuri õigusabi talitusele ja see vaadatakse läbi ning otsus taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta tehakse hiljemalt 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest. Otsus toimetatakse taotlejale kätte viie tööpäeva jooksul alates otsuse tegemise kuupäevast. Pädeva advokatuuri eesistuja määrab vastavalt kohtuvälise õigusabi andmise otsusele advokatuuri õigusabi registrisse kantud advokaatide hulgast advokaadi. Advokatuuri eesistuja võib võimaluse korral lubada, et kohtuvälist abi annab õigusabi saava isiku valitud advokaat.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artikkel 15 ja seaduse nr 51/1995 (õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud)) artikkel 73)

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Riiklikku õigusabi advokaadi abi vormis antakse kooskõlas seadusega nr 51/1995 õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud), mis käsitleb õigusabi ja tasuta õigusabi.

Kui riikliku õigusabi taotlus rahuldati ja õigusabi otsustati anda advokaadi abina, saadetakse taotlus ja selle rahuldamise otsus viivitamata asjaomase kohtu tööpiirkonna advokatuuri eesistujale. Advokatuuri eesistuja või eesistuja ülesandeid täitev advokaat määrab kolme päeva jooksul õigusabi registris loetletud advokaatide hulgast advokaadi, kellele saadetakse otsus koos teatega tema määramise kohta. Advokatuuri eesistuja peab teatama määratud advokaadi nime ka riikliku õigusabi saajale. Riikliku õigusabi saaja võib taotleda konkreetse advokaadi määramist ning viimane peab andma seaduse kohaselt oma nõusoleku.

Advokaadi abi võib kasutada ka kohtuvälises menetluses ning see hõlmab konsultatsiooni, taotluste, avalduste või teadete esitamist ja muude õigustoimingute algatamist ning kliendi esindamist riigiasutustes ja riiklikes institutsioonides, mis ei ole õigusasutused või kohtuvõimu teostavad asutused, et tagada teatavate õiguste teostamine või õigustatud huvi kaitse. Kohtuvälise abi tulemusel tuleb taotlejale anda selget ja kättesaadavat teavet kooskõlas kehtivate õigusnormidega, mis käsitlevad pädevaid asutusi, ja võimalikult põhjalikult ka seaduses sätestatud nõudeid, tähtaegu ja menetlusi taotleja õiguse või huvi tunnustamiseks, tagamiseks või teostamiseks. Kohtuvälist abi antakse kooskõlas seadusega nr 51/1995 õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud).

Kohtuvälise abi taotlus esitatakse advokatuuri õigusabi talitusele ja see vaadatakse läbi ning otsus taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta tehakse hiljemalt 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest. Otsus toimetatakse taotlejale kätte viie tööpäeva jooksul alates otsuse tegemise kuupäevast. Kui kohtuvälise abi taotlus jäetakse rahuldamata, võib otsuse advokatuuri nõukogus vaidlustada viie päeva jooksul alates otsusest teatamisest. Advokatuuri nõukogu vaatab taotluse rahuldamata jätmise otsuse peale esitatud vastulause kiireloomuliselt läbi esimesel advokatuuri nõukogu koosolekul. Pädeva advokatuuri eesistuja määrab vastavalt kohtuvälise õigusabi andmise otsusele advokatuuri õigusabi registrisse kantud advokaatide hulgast advokaadi. Advokatuuri eesistuja võib võimaluse korral lubada, et kohtuvälist abi annab õigusabi saava isiku valitud advokaat.

Kui riiklikku õigusabi antakse eksperdi, tõlkija või tõlgi tasu vormis, määratakse õigusabi andmise otsuses kindlaks ka neile makstav esialgne tasu. Kohus määrab lõpliku tasu kindlaks pärast selle teenuse osutamist, mille eest maksti esialgset tasu.

Kui riiklikku õigusabi antakse kohtutäituri tasu vormis, määratakse õigusabi andmise otsuses kindlaks ka kohtutäiturile makstav esialgne tasu, mis sõltub juhtumi keerukusest sellel ajal. Taotlus ja taotluse rahuldamise otsus saadetakse võimalikult kiiresti asjaomase kohtu tööpiirkonna kohtutäituri territoriaalsele kojale. Kohtutäituri territoriaalse koja nõukogu määrab kolme päeva jooksul kohtutäituri, kellele saadetakse otsus koos teatega tema määramise kohta. Eesistuja peab teatama määratud kohtutäituri nime ka riikliku õigusabi saajale. Riikliku õigusabi saaja võib taotleda konkreetse kohtutäituri määramist, kellel on pädevus kõnealuses piirkonnas tegutseda.

Pärast seda, kui kohtutäitur on täitnud oma õigusnormidega ette nähtud ülesanded, määrab kohus kohtutäituri taotlusel kindlaks lõpliku tasu, mis sõltub juhtumi keerukusest ja tehtud töö mahust, võttes arvesse seaduses sätestatud tasupiirmäärasid.

Kui rahuldatakse taotlus kohtukulude tasumiseks, määratakse otsuses kindlaks, kas taotleja vabastatakse kohtukulude tasumisest või vähendatakse kohtukulusid, pikendatakse maksetähtaegu või määratakse kindlaks osamaksete suurus. Kui tasumisele kuuluvate kohtukulude summa ületab riikliku õigusabi taotluse esitamisele eelneval kuul taotleja pere kahekordset netosissetulekut kuus, jaotatakse maksed nii, et igakuine osamakse ei ole suurem kui pool pere netosissetulekust, välja arvatud juhul, kui kohus peab vajalikuks anda abi muus vormis, mis on soodsam. Kohtukulud jaotatakse kuni 48 igakuiseks makseks.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 23, 24, 25, 32, 33, 34 ja 35 ja seaduse nr 51/1995 (õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud)) artiklid 71 ja 73)

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Riiklikku õigusabi advokaadi abina antakse kooskõlas seadusega nr 51/1995 õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud), mis käsitleb õigusabi ja tasuta õigusabi.

Kui riikliku õigusabi taotlus rahuldati ja õigusabi otsustati anda advokaadi abina, saadetakse taotlus ja selle rahuldamise otsus viivitamata asjaomase kohtu tööpiirkonna advokatuuri eesistujale. Advokatuuri eesistuja või eesistuja ülesandeid täitev advokaat määrab kolme päeva jooksul õigusabi registris loetletud advokaatide hulgast advokaadi, kellele saadetakse otsus koos teatega tema määramise kohta. Advokatuuri eesistuja peab teatama määratud advokaadi nime ka riikliku õigusabi saajale. Riikliku õigusabi saaja võib taotleda konkreetse advokaadi määramist ning viimane peab andma seaduse kohaselt oma nõusoleku.

Kohtuvälise õigusabi andmisel määrab pädeva advokatuuri eesistuja vastavalt kohtuvälise õigusabi andmise otsusele advokatuuri õigusabi registrisse kantud advokaatide hulgast advokaadi. Advokatuuri eesistuja võib võimaluse korral lubada, et kohtuvälist abi annab õigusabi saava isiku valitud advokaat.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviiliasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 23 ja 35 ning seaduse nr 51/1995 (õiguselukutse korralduse ja õigusosal tegutsemise kohta (muudetud ja täiendatud) artiklid 71 ja 73)

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Riiklikku õigusabi võidakse anda järgmises vormis:

- a) määratud või valitud advokaadi tasu maksmine esindamise, õigusabi andmise või vajaduse korral kaitsmise eest, et tagada õiguse või õigustatud huvi teostamine või kaitse kohtus või vältida vaidlust (edaspidi „advokaadi abi“);
- b) kohtu või õigusasutuse loal menetluse jooksul kasutatud eksperdi, tõlkija või tõlgi tasu maksmine, kui need kulud peab kandma riiklikku õigusabi taotlev isik;
- c) kohtutäituri tasu maksmine;
- d) vabastus seaduses sätestatud kohtukulude, sealhulgas täitmise etapis tasumisele kuuluvate kulude tasumisest, nende vähendamine, maksegraafiku muutmine või tasumise tähtaja pikendamine.

ELi liikmesriikide kodanikele või muudele liikmesriigi territooriumil alalist elukohta või harilikku viibimiskohta omavatele isikutele antav riiklik õigusabi võib hõlmata ka järgmist:

- a) nende dokumentide tõlkimise kulud, mille õigusabi saaja on esitanud kohtu või õigusasutuse nõudmisel kohtuasja lahendamise eesmärgil; seotud taotlused ja kooskõlas käesoleva peatükiga esitatud või vastu võetud dokumendid on vabastatud legaliseerimisest või muust samalaadsest formaalsusest;
- b) tõlgi teenused kohtumenetluses / õigusasutuse menetluses;
- c) reisikulud seoses menetluse saaja või muu isiku reisimisega Rumeeniasse kohtu või õigusasutuse nõudmisel või juhul, kui seaduse kohaselt on nende isikute kohalolek kohustuslik.

Riiklikku õigusabi võidakse anda eraldi või kumulatiivselt mis tahes eespool nimetatud vormis. Advokaadi, eksperdi, tõlkija, tõlgi või kohtutäituri mis tahes vormis eraldi või kumulatiivselt osutatava riikliku õigusabi väärtus ei tohi ületada ühe aasta jooksul summat, mis võrdub õigusabi taotluse esitamise aastaks kehtestatud riikliku minimaalse brutopalgaga 12kordse väärtusega.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviiliasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 6, 7 ja 44)

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kulud, millest menetluse pool riikliku õigusabi andmise otsusega vabastatakse või mida vähendatakse, mõistetakse välja vastaspoolelt, kui vastaspool kaotab kohtuvaidluse. Kohtuvaidluse kaotanud pool on kohustatud tasuma need summad riigile.

Kui kohtuvaidluse kaotab riiklikku õigusabi saanud pool, kannab riigi menetluskulud riik. Kohus võib kohtuasja lahendades siiski otsustada mõista riigi kantud kulud täielikult või osaliselt välja riiklikku õigusabi saanud poolelt, kui kõnealune pool ei ole olnud menetluse jooksul hoolikas, kaotas kohtuvaidluse enda süül või kui kohtuotsuses on kindlaks tehtud, et ta tegutses kuritahtlikult.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviiliasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 18 ja 19)

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Kui kohtuasjas, millega seoses anti riiklikku õigusabi, tehtud otsuse peale esitatakse apellatsioonkaebus, laiendatakse menetluse eelmises etapis advokaadi abina antud õigusabi, nii et see hõlmab apellatsioonkaebuse koostamist ja selle põhjuste selgitamist ning apellatsioonimenetluse algatamist ja läbiviimist. Kohtuotsus, mida saab edasi kaevata, ja riikliku õigusabi andmise otsus edastatakse viivitamatult advokatuurile kontrollimiseks ja tunnustamiseks või vajaduse korral sellise advokaadi määramiseks, kellel on õigus esindada klienti apellatsioonikohtus. Apellatsioonimenetluses on advokaadil õigus saada eraldi tasu, mille määrab vastavalt seadusele kindlaks apellatsioonikohus.

Kui pool ei saanud apellatsioonimenetlusele eelnevas etapis riiklikku õigusabi, tuleb riikliku õigusabi saamiseks esitada uus taotlus.

Apellatsioonkaebuse esitamise uus tähtaeg hakkab kulgema advokaadi nimetamise või tunnustamise kuupäevast. Advokaadi nimetamise kuupäev ja advokaadi andmed teatatakse kohtule ja taotlejale hiljemalt 48 tunni jooksul.

Apellatsioonikohus kontrollib, kas riikliku õigusabi saamise tingimused on ikka veel täidetud. Kui kohus leiab, et tingimused ei ole enam täidetud, teeb ta otsuse õigusabi andmise lõpetamise kohta ja kohustab poolt täielikult või osaliselt hüvitama riigi poolt advokaaditasuna kantud kulud.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviiliasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artikkel 131)

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Õigus riiklikule õigusabile lõppeb, kui pool sureb või tema rahaline olukord paraneb sellisel määral, et ta suudab kohtukulusid kanda.

Riikliku õigusabi taotluse vastuvõtmisel teavitatakse taotlejat sellest, et kui ta kohtuasja kaotab, peab ta kandma vastaspoole kohtukulud ning et temalt võidakse nõuda saadud riikliku õigusabi hüvitamist, juhul kui huvitatud pool pöördub riikliku õigusabi heaks kiitnud kohtusse ja esitab tõendid selle isiku tegeliku staatuse kohta, kelle õigusabi taotlus rahuldati; uue uurimise jooksul riiklikku õigusabi ei peatata.

Kui kohus leiab, et riikliku õigusabi taotlus esitati pahatahtlikult ja tõde varjates, teeb ta otsuse, millega kohustatakse riiklikku õigusabi põhjendamatuult saanud isikut hüvitama summad, mille tasumisest ta oli vabastatud, ning maksma trahvi, mis võrdub kuni viiekordse summaga, mille tasumisest ta põhjendamatuult vabastati. Otsuse peale saab esitada ainult läbivaatamistaoitluse, paludes mõjuval põhjusel vaadata otsus läbi või vähendada hüvitist või trahvi. Taotlus tuleb esitada viie päeva jooksul otsusest teatamisest ning erinev kohtukoosseis vaatab selle läbi ja teeb lõpliku otsuse.

Kui lõpliku ja tühistamatu kohtuotsuse kohaselt on riikliku õigusabi saaja omandanud vara või nõudeid, mille väärtus ületab antud õigusabi kümnekordselt, peab ta riikliku õigusabi tagastama. Tagastamise menetlus on sätestatud erakorralise määruse III peatükis.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviiliasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 10, 14, 17 ja 502)

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Kohus teeb riikliku õigusabi taotluse kohta otsuse pooli kohtusse kutsumata; otsus tehakse põhjendatud otsusena kinnisel nõupidamisel. Huvitatud isik võib esitada riikliku õigusabi taotluse rahuldamata jätmise otsuse läbivaatamise taotluse viie päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamise kuupäevast.

Läbivaatamise taotluse vaatab kinnisel nõupidamisel läbi teine kohtukoosseis, mis teeb lõpliku otsuse.

Riikliku õigusabi andmisest võidakse keelduda, kui seda taotletakse kuritahtlikult, selle hinnanguline suurus on ebaproportsionaalselt suur võrreldes kohtuasja eseme väärtusega ning kui seda ei taotleta õigustatud huvide kaitseks või taotletakse seoses tegevusega, mis on vastuolus avaliku või põhiseadusliku korraga.

Kui nõue, mille lahendamiseks seoses riiklikku õigusabi taotletakse, kuulub nende nõuete hulka, mida saab lahendada lepitamise või muude alternatiivsete vaidluste lahendamise menetluste abil, jäetakse riikliku õigusabi taotlus rahuldamata, tingimusel et esitatakse tõendid, et riikliku õigusabi taotleja keeldus sellisest menetlusest enne kohtumenetluse algatamist.

Riikliku õigusabi andmisest võidakse keelduda, kui taotleja nõuab kahjuhüvitist enda kuvandi, au või maine kahjustamise eest, võttes arvesse, et ta ei ole kannatanud materiaalselt kahju, ning kui taotlus on seotud taotleja kutsetegevusega või tegevusega füüsilisest isikust ettevõtjana.

Kui riiklikku õigusabi antakse ELi liikmesriikide kodanikele või muudele liikmesriigi territooriumil alalist elukohta või harilikku viibimiskohta omavatele isikutele, võib Rumeenia keskasutus keelduda õigusabi taotluse edastamisest teisele liikmesriigile, juhul kui taotlus on ilmselt põhjendamatu või ei kuulu nõukogu direktiivi 2002/8/EÜ kohaldamisalasse. Kui asjaomase liikmesriigi pädev asutus jätab õigusabi taotluse rahuldamata, nõuab Rumeenia keskasutus taotlejalt sisse tõlkimise kulud.

(Valitsuse erakorralise määruse nr 51/2008 (mis käsitleb riiklikku tasuta õigusabi tsiviilasjades ning mis on heaks kiidetud seadusega nr 193/2008 (muudetud ja täiendatud)) artiklid 15, 16, 45 ja 46)

Lisateave

Kasulikud lingid

[Rumeenia riiklik advokatuuride ühendus](#) (*Uniunea Națională a Barourilor din România*)

Viimati uuendatud: 22/05/2023

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.